

EXPUNERE DE MOTIVE

Deși existase o mai veche idee, formulată de specialiști, privind constituirea unui Parc Arheologic care să cuprindă cetățile dacice din Munții Orăștiei, în anul 2003, în baza H.G. nr. 230 privind delimitarea rezervațiilor biosferei, parcurilor naționale și parcurilor naturale și constituirea administrațiilor acestora, a fost creat **Parcul Natural Grădiștea Muncelului – Cioclovina**, instituție aflată în subordinea Ministerului Mediului. Pe teritoriul acestui Parc, în suprafață de 38.184 de hectare, se găsesc numeroase monumente istorice și situri arheologice, între care sunt cuprinse 5 din cele 6 cetăți care compun sistemul de fortificații din jurul capitalei politice, culturale și religioase a Daciei – Sarmizegetusa Regia. Aceste monumente au fost incluse, încă din anul 1999, în Lista patrimoniului mondial al UNESCO.

Odată cu înființarea Parcului Natural, întreaga zonă a trecut în administrarea acestei instituții, interesată de conservarea biodiversității naturale și prea puțin de cea a patrimoniului istoric și cultural. Un exemplu în acest sens este protecția vegetației care invadează și distruge monumentele UNESCO. Administrația Parcului împiedică, în mod constant, activitatea de cercetare arheologică, de întreținere și punere în valoare a monumentelor. Consiliul Științific al Parcului nu are în componența sa nici un specialist în restaurarea monumentelor istorice și nici până în momentul de față nu a fost întocmit un Plan de Management, în care ar trebui să se regăsească măsurile concrete de protecție și punere în valoare a cetăților dacice. La toate acestea se adaugă tensiunile în relația cu comunitățile locale, generate de îngrădirea exercitării dreptului de proprietate, precum și incapacitatea autorităților de a stăvili fenomenul de braconaj arheologic, care a condus la transformarea zonei într-un paradis al căutătorilor de comori.

Ambiguitatea legislativă, suprapunerea de competențe între diverse instituții, lipsa unei acțiuni coerente de protecție și gestiune a patrimoniului și amploarea fenomenului infracțional se pot constitui în tot atâtea argumente pentru *declasarea cetăților dacice de pe Lista patrimoniului UNESCO*.

Prin prezenta propunere legislativă se constituie **Rezervația Arheologică Dacia (Grădiștea Muncelului – Cioclovina – Căpâlna)**.

Din următoarele motive:

- necesitatea clarificării unor aspecte privind statutul multiplu al zonei cuprinse astăzi în Parcul Natural Grădiștea Muncelului – Cioclovina, statutul Cetăților dacice și limitele sale

- necesitatea armonizării prevederilor actelor normative din domeniul protejării naturii cu întreaga legislație a României și cu convențiile internaționale la care România a aderat

- crearea unei structuri administrative care să realizeze efectiv managementul monumentelor istorice, naturale, etnografice, a ansamblurilor peisagistice din zona cetăților dacice din Munții de la sud de Orăștie

- extinderea protecției asupra întregului sistem de fortificații dacice menite să apere Sarmizegetusa precum și a cadrului natural în care acestea s-au dezvoltat

- încurajarea turismului în întreaga zonă

- împiedicarea batjocoririi strămoșilor, evitarea distrugerii iremediabile și punerea la locul cuvenit a istoriei, protejarea patrimoniului național.

Am ridicat în mai multe rânduri, în Comisia pentru cultură, artă și mijloace de informare în masă, ca și în Plenul Senatului, problema Cetăților Dacice, aflate în pericol de degradare, fraudate și neprotejate nici măcar cât o casă nouă, de pe o stradă oarecare.

Am rugat pe Primul-ministru al Guvernului României să intervină urgent pentru sporirea vigilenței celor ce apără ordinea publică în zona Grădiștea Muncelului – Cioclovina – Căpâlna, considerând, cu toată vehemența că, pentru România, chestiunea păstrării identității străvechi înseamnă și o necesară opțiune pentru un viitor mai sigur.

În declarațiile mele politice, din ziua de 10 aprilie 2007 **„Este o capodoperă negativă, de care ne-am învrednicit și pe care nu cred că e târziu să o denunț pentru că mai sunt încă de distrus câteva obiective și unul dintre ele este tezaurul fără preț din Munții Orăștiei, tezaurul Cetăților Dacice”**, în întrebările și interpelările adresate Primului-ministru din zilele de 10 aprilie 2007 **„Ce măsuri urgente, chiar urgente, intenționați să luați, domnule prim-ministru, pentru curmarea acestei stări de indiferență, de fapt, de batjocură, pentru salvarea cetăților dacice din Munții Orăștiei, de la distrugerea iremediabilă?”**, 16 aprilie 2007 **„Domnule prim-ministru, dacă nu se intervine urgent și eficient, pentru o reglementare (asupra căreia și eu stărui și o să o prezint în curând), în așa fel încât să nu fie abandonat trecutul îndepărtat și mai apropiat, și să nu fie batjocorită istoria națională aflată sub picioarele noastre, vom fi proprietarii unui neant, degeaba vom vrea să vindecăm rănilor mai târziu.”**, 7 mai 2007 **„tot rog Guvernul să intervină în chestiunea cetăților dacice din județul Hunedoara, din Munții Orăștiei. Este urgent. Le pierdem, se risipesc, se distrug. Poate că nu este ora ultimă, este puțin trecut de ora ultimă. Rog să se acționeze.”**, 21 mai 2007 **„Și vă rog, încă o dată, domnule prim-ministru, circumscrieți acest**

perimetru într-o altă constelație de valori. Nu e suficient că acolo e un Parc Național Natural - Grădiștea Muncelului - Cioclovina -, asta este pentru plante. Dar, pentru istorie, ne trebuie un Parc Național Arheologic.”

Răspunsurile pe care mi l-a trimis Ministrul Culturii a fost inconsistente și formale. Iată ce considera responsabilul culturii naționale prin răspunsul din data de 24 aprilie 2007: **„Cetățile Dacice din Munții Orăștiei, monumente înscrise în lista Patrimoniului Mondial în anul 1999, unicate în lumea antică privind tehnica de construcție și sistemul de fortificare, au fost permanent în atenția Ministerului Culturii și Cultelor”**, răspuns la fel de puțin încurajator . Același demnitar răspundea în data de 13 iunie 2007: **„Considerăm că autoritățile județene și locale ar trebui să fie primele interesate pentru protejarea, certarea și susținerea infrastructurii în zona Cetăților dacice din Munții Orăștiei, astfel de inițiative având ca scop introducerea lor într-un circuit cultural și turistic.... Ministerul Culturii și Cultelor a alocat sume importante în perioada 1999-2004, pentru activitatea de restaurare a Cetăților Dacice”**.

Față de acestea toate, având în vedere și o ultimă discuție telefonică, pe care am avut-o cu dl. ministru Iorgulescu, și în care i-am propus, în ciuda diferențelor noastre de viziune, chiar a incompatibilităților dintre noi, să colaborăm pentru salvarea Cetăților Dacice, așa cum am prezentat pe larg lucrurile și în revista **„Flacăra lui Adrian Păunescu”** din nr. 13, 14 sub titlul **„Dreptate Cetăților Dacice!”**, am constatat că domnul ministru, în loc să-și păstreze cuvântul dat, cu privire la co-laborarea noastră, a făcut recent declarații publice cum că vrea să inițieze dumnealui o reglementare, probabil de înaltă originalitate și urgență, tocmai lucrurile pe care nu le avusese în vedere anterior.

Solicit Camerelor legiuitoare o analiză promptă și profundă a textului pe care îl preiau, la cererea respectivei instituții, de la Prefectura Județului Hunedoara și îl supun conștiinței colegilor parlamentari.

INIȚIATOR:

Senator
Adrian Păunescu

